

دانشکده پرستاری و مامایی
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس: پرستاری بهداشت مادران و نوزادان (۱)

تعداد و نوع واحد: ۲.۲۵ واحد نظری

مخاطبان: دانشجویان ترم ۲ کارشناسی پیوسته پرستاری

درس پیش نیاز: داروشناسی (فارماکولوژی)، فرایند آموزش بیمار

زمان ارائه درس: شنبه ها ساعت ۱۶-۱۴ (۱۶ هفته) + ۲ هفته چهارشنبه ها ۱۸-۱۶
(بعد از ۸ هفته اول)

زمان مشاوره: شنبه ها ساعت ۱۴-۱۲

مدرس: لیدا منتی

هدف کلی درس :

- ۱- آشنایی فراگیران با موارد غیر طبیعی و وضعیت های پر خطر بارداری
- ۲- توانایی فراگیران برای شناخت نیازها، مسائل و مشکلات جسمی، روانی و اجتماعی افراد خانواده در انتظار فرزند به خصوص مادر م نوزاد در معرض خطر
- ۳- کسب آگاهی فراگیران در مورد اهمیت آموزش در پیشگیری از عوارض در موارد آسیب پذیری در مادر

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

- ۱- آشنایی با کلیات پرستاری بهداشت مادران و نوزادان
- ۲- آشنایی با کلیات پرستاری بهداشت مادران و نوزادان
- ۳- آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زنان
- ۴- آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زنان
- ۵- آشنایی با لقاح و رشد و تکامل جنینی
- ۶- آشنایی با روش های تشخیص حاملگی
- ۷- آشنایی با تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری
- ۸- آشنایی با ناراحتی های جزئی و مراقبت های دوران بارداری
- ۹- آشنایی با روش های بررسی سلامت جنین

۱۰ - آشنایی با روش های بررسی سلامت جنین

۱۱ - آشنایی با ژنتیک و مشاوره ژنتیکی

۱۲ - آشنایی با ژنتیک و مشاوره ژنتیکی

۱۳ - آشنایی با زایمان طبیعی

۱۴ - آشنایی با زایمان طبیعی

۱۵ - آشنایی با روش های مختلف کاهش درد زایمان

۱۶ - آشنایی با دوره پس از زایمان

۱۷ - آشنایی با روشهای پیشگیری از بارداری هورمونی

۱۸ - آشنایی با روشهای پیشگیری از بارداری غیر هورمونی

اهداف ویژه رفتاری به تفکیک اهداف کلی هر جلسه

جلسه اول:

۱- **هدف کلی:** آشنایی با کلیات پرستاری بهداشت مادران و نوزادان

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱ بهداشت مادران و نوزادان را تعریف نماید.
- ۱-۲ علم زایمان و مامایی را توضیح دهد.
- ۱-۳ اهداف بهداشت مادران و نوزادان را تعریف نماید.
- ۱-۴ عوامل موثر در توسعه خدمات بهداشتی مادر و نوزاد را توضیح دهد.
- ۱-۵ مسائل قانونی و اخلاقی در بهداشت مادر و نوزاد را بیان کند.
- ۱-۶ نقش و وظایف پرستاری بهداشت مادر و نوزاد را بیان کند
- ۱-۷ فرایند پرستاری در پرستاری بهداشت مادر و نوزاد را بیان کند
- ۱-۸ مفهوم خدمات بهداشتی اولیه را توضیح دهد.
- ۱-۹ شاخص های شایع بهداشتی مادران و نوزادان را توضیح دهد.
- ۱-۱۰ مراحل پذیرش نقش مادری و وظایف دوران بارداری را شرح دهد.

جلسه دوم:

۱- **هدف کلی:** آشنایی با کلیات پرستاری بهداشت مادران و نوزادان

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۲-۱ نظر اسلام نسبت به نقش مادر را بیان نماید.
- ۲-۲ تصویر ذهنی در دوران بارداری را توضیح دهد.
- ۲-۳ نظریه بحران را توضیح دهد.
- ۲-۴ مفهوم پدري را توضیح دهد.
- ۲-۵ تئوری نقش را شرح دهد.
- ۲-۶ فرایند یادگیری نقش را بیان نماید.
- ۲-۷ تضاد در پذیرش نقش را توضیح دهد.
- ۲-۸ خانواده را تعریف نماید.

- ۲-۹ انواع خانواده را توضیح دهد.
۲-۱۰ مراحل رشد خانواده را بیان نماید.

جلسه سوم:

۱- **هدف کلی:** آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زنان

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۳-۱ اندام تناسلی خارجی را بشناسد.
- ۳-۲ مونس پوبیس را توضیح دهد.
- ۳-۳ لب های بزرگ و کوچک را توضیح دهد.
- ۳-۴ کلیتوریس را توضیح دهد.
- ۳-۵ وستیبول، پرده بکارت و پرینه را توضیح دهد.
- ۳-۶ اندام تناسلی داخلی را بشناسد.
- ۳-۷ مهبل، رحم و سرویکس را توضیح دهد.
- ۳-۸ جسم رحم را توضیح دهد.
- ۳-۹ عملکرد رحم را شرح دهد.
- ۳-۱۰ لیگامانهای رحم را بشناسد.
- ۳-۱۱ لوله های فالوپ را شرح دهد.

جلسه چهارم:

هدف کلی: آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زنان

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۴-۱ تخمدان ها را توضیح دهد.
- ۴-۲ پستان ها را توضیح دهد.
- ۴-۳ آناتومی لگن را شرح دهد.
- ۴-۴ مفاصل لگن را توضیح دهد.
- ۴-۵ تقسیمات لگن را شرح دهد.
- ۴-۶ سطوح لگن حقیقی را توضیح دهد.
- ۴-۷ تنگه فوقانی لگن را توضیح دهد.
- ۴-۸ انواع لگن را بشناسد.
- ۴-۹ بلوغ و مراحل آن را توضیح دهد.
- ۴-۱۰ پاسخ جنسی را توضیح دهد.
- ۴-۱۱ قاعدگی و سیکل قاعدگی را توضیح دهد.
- ۴-۱۲ یائسگی را شرح دهد.

جلسه پنجم:

۱- **هدف کلی:** آشنایی با لقاح و رشد و تکامل جنینی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۵-۱ تکامل تخمک بارور شده را شرح دهد.
- ۵-۲ توده سلول داخلی و رویان را توضیح دهد.
- ۵-۳ دسیدوا، جفت و تکامل جفت را توضیح دهد.
- ۵-۴ ظاهر جفت در هنگام تولد را بشناسد.
- ۵-۵ اعمال جفت را توضیح دهد.
- ۵-۶ هورمون های مترشحه از جفت را شرح دهد.
- ۵-۷ اختلالات جفت را توضیح دهد.
- ۵-۸ انواع جفت را توضیح دهد.
- ۵-۹ مایع آمنیوتیک، حجم و ترکیبات آن را شرح دهد.

- ۵-۱۰ بندناف و نحوه اتصال آن را توضیح دهد.
۵-۱۱ گردش خون جنینی و رشد و تکامل جنین را بیان کند.

جلسه ششم:

هدف کلی: آشنایی با روش های تشخیص حاملگی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۶-۱ علائم فرضی حاملگی را توضیح دهد.
- ۶-۲ علائم احتمالی حاملگی را توضیح دهد.
- ۶-۳ علائم قطعی حاملگی را توضیح دهد.
- ۶-۴ روش های محاسبه تاریخ تقریبی زایمان را بیان نماید.
- ۶-۵ واژه ای مامایی را تعریف نماید.

جلسه هفتم:

۱- هدف کلی: آشنایی با تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۷-۱ تغییرات دستگاه تناسلی داخلی را توضیح دهد.
- ۷-۲ تغییرات دیواره شکم و پوست را شرح دهد.
- ۷-۳ تغییرات دستگاه ادراری را شرح دهد.
- ۷-۴ تغییرات دستگاه گردش خون و قلب و عروق را توضیح دهد.
- ۷-۵ تغییرات پستانها را شرح دهد.
- ۷-۶ تغییرات دستگاه گوارش را توضیح دهد.
- ۷-۷ تغییرات وزن شرح دهد.
- ۷-۸ تغییرات سیستم تنفسی را شرح دهد.
- ۷-۹ تغییرات غدد را شرح دهد.
- ۷-۱۰ تغییرات روانی را شرح دهد.
- ۷-۱۱ تغییرات استخوان ها، دندان ها و مو را شرح دهد.
- ۷-۱۲ تغییر در تمایل جنسی را شرح دهد.

جلسه هشتم:

هدف کلی: آشنایی با ناراحتی های جزئی و مراقبت های دوران بارداری

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۸-۱ تهوع و استفراغ صبحگاهی را توضیح دهد.
- ۸-۲ سوزش معده و پیکا را توضیح دهد.
- ۸-۳ واریس، ادم اندام ها را توضیح دهد.
- ۸-۴ نفخ شکم، یبوست و هموروئید را توضیح دهد.
- ۸-۵ تنگی نفس، بی خوابی را توضیح دهد.
- ۸-۶ هیپوتانسیون وضعیتی را شرح دهد.
- ۸-۷ انقباضات و کرامپ های ساق پا را توضیح دهد.
- ۸-۸ اهداف مراقبت های دوران بارداری را بیان نماید.
- ۸-۹ هیستوری پزشکی، مامایی، اجتماعی اقتصادی را بیان نماید.
- ۸-۱۰ معاینه فیزیکی و پره ناتال را شرح دهد.
- ۸-۱۱ مضرات استفاده از الکل، مواد مخدر، دخانیات، اشعه ایکس و داروها را توضیح دهد.
- ۸-۱۲ علائم خطر دوران بارداری را ذکر نماید.

جلسه نهم:

هدف کلی: آشنایی با روش های بررسی سلامت جنین

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۹-۱ مانیتورینگ داخلی جنین را توضیح دهد.
- ۹-۲ مانیتورینگ خارجی جنین را توضیح دهد.
- ۹-۳ NST را توضیح دهد.
- ۹-۴ OCT را توضیح دهد.
- ۹-۵ اندیکاسیون ها OCT را بیان نماید.
- ۹-۶ کنتراندیکاسیون های OCT را بیان نماید.
- ۹-۷ آمنیوسنتز را شرح دهد.
- ۹-۸ آمنیوسکوپی را شرح دهد.

جلسه دهم:

هدف کلی: آشنایی با روش های بررسی سلامت جنین

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۰-۱ فیتوسکوپی را توضیح دهد.
- ۱۰-۲ آمنیوگرافی- فیتوگرافی را توضیح دهد.
- ۱۰-۳ سونوگرافی را توضیح دهد.
- ۱۰-۴ نحوه اندازه گیری حرکات جنین توسط مادر را بیان نماید.
- ۱۰-۵ تصویر برداری مغناطیسی را توضیح دهد.
- ۱۰-۶ نمونه گیری از پرزهای کوریونی را توضیح دهد.
- ۱۰-۷ آلفافیتوپروتئین و کاربرد آن را شرح دهد.
- ۱۰-۸ کاربرد اندازه گیری استرادیول ادرار را بیان نماید.

جلسه یازدهم:

هدف کلی: آشنایی با ژنتیک و مشاوره ژنتیکی (این جلسه به صورت مجازی برقرار می

شود)

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۰-۱ مشاوره ژنتیکی و اهمیت آن را شرح دهد.
- ۱۱-۲ مرکز مشاوره ژنتیک را بشناسد و توضیح دهد.
- ۱۱-۳ فرایند مشاوره ژنتیک را توضیح دهد.
- ۱۱-۴ روش های تهاجمی و غیرتهاجمی بررسی ژنتیکی را شرح دهد.
- ۱۱-۵ عوامل مستعد کننده ناهنجاری های کروموزومی را شرح دهد.
- ۱۱-۶ انواع ناهنجاری های کروموزومی را توضیح دهد.

جلسه دوازدهم:

هدف کلی: آشنایی با ژنتیک و مشاوره ژنتیکی (این جلسه به صورت مجازی برقرار می

شود)

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۲-۱ تریزومی ۲۱ را شرح دهد.
- ۱۲-۲ تریزومی ۱۳ توضیح دهد.
- ۱۲-۳ سندرم ترنر را توضیح دهد.
- ۱۲-۴ سندرم کلاین فیلتر را شرح دهد.
- ۱۲-۵ سندرم انسان سنگی را شرح دهد.

- ۱۲-۶ اختلالات دوجنسیتی را توضیح دهد.
۱۲-۷ نظر اسلام را نسبت به نسل سالم بیان نماید.

جلسه سیزدهم:

هدف کلی: آشنایی با زایمان طبیعی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۳-۱ مشخصات سر جنین و اقطار آن را شرح دهد.
- ۱۳-۲ مولدینگ را توضیح دهد.
- ۱۳-۳ قرار و حالت جنین را توضیح دهد.
- ۱۳-۴ قسمت های مختلف یک توش واژینال را شرح دهد.
- ۱۳-۵ مانورهای لئوپولد را توضیح دهد.
- ۱۳-۶ تشکیل سگمان فوقانی و تحتانی رحم را توضیح دهد.
- ۱۳-۷ دیلاتاسیون و افسمان را توضیح دهد.

جلسه چهاردهم:

هدف کلی: آشنایی با زایمان طبیعی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۴-۱ لیبر را شرح دهد.
- ۱۴-۲ تئوری های مربوط به علل شروع زایمان را توضیح دهد.
- ۱۴-۳ فازهای رحمی زایمان را توضیح دهد.
- ۱۴-۴ مراحل زایمان طبیعی را شرح دهد.
- ۱۴-۵ مراقبت های پرستاری در مراحل مختلف زایمان را شرح دهد.
- ۱۴-۶ حرکات اصلی زایمان در نمایش سفالیک را توضیح دهد.
- ۱۴-۷ زایمان در آب را توضیح دهد.
- ۱۴-۸ نکات پرستاری زایمان در آب را توضیح دهد.

جلسه پانزدهم:

هدف کلی: آشنایی با روش های مختلف کاهش درد زایمان

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۵-۱ روش های تسکین درد را بیان کند.
- ۱۵-۲ انواع روش های غیر دارویی کاهش درد را توضیح دهد.
- ۱۵-۳ روش های دارویی کاهش درد را توضیح دهد.
- ۱۵-۴ بی حسی منطقه ای را شرح دهد.
- ۱۵-۵ انواع بی حسی نخاعی را شرح دهد.
- ۱۵-۶ بی حسی اپیدورال را توضیح دهد.
- ۱۵-۷ کنتراندیکاسیون های استفاده از بی حسی اپیدورال را بیان نماید.
- ۱۵-۸ بلوک پاراسرویکال را توضیح دهد.
- ۱۵-۹ بی حسی موضعی را شرح دهد.

جلسه شانزدهم:

هدف کلی: آشنایی با دوره پس از زایمان

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۶-۱ تغییرات فیزیولوژیک دوره نفاس را شرح دهد.
- ۱۶-۲ تغییرات رحم، سرویکس و واژن را توضیح دهد.

- ۱۶-۳ تخمک گذاری و زمان بازگشت آن را شرح دهد.
- ۱۶-۴ تغییرات وزن و جدار شکم را شرح دهد.
- ۱۶-۵ تغییرات سیستم ادراری و گوارشی را توضیح دهد.
- ۱۶-۶ تغییرات سیستم قلبی- عروقی را توضیح دهد.
- ۱۶-۷ ترشح شیر و متوقف کردن آن را شرح دهد.
- ۱۶-۸ مراقبت های پرستاری دوران نفاس را توضیح دهد.
- ۱۶-۹ اندوه پس از زایمان را شرح دهد.
- ۱۶-۱۰ نظر اسلام نسبت به بهداشت دوران نفاس و احکام شرعی آن و حقوق اولیه کودک را بیان نماید.

جلسه هفدهم:

هدف کلی: آشنایی با روش های پیشگیری از بارداری (این جلسه به صورت مجازی برقرار

می شود)

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱۹-۱ بهداشت و تنظیم خانواده را توضیح دهد.
- ۱۹-۲ آی یو دی را شرح دهد.
- ۱۹-۳ انواع آی یو دی را بیان نماید.
- ۱۹-۴ کاندوم را توضیح دهد.
- ۱۹-۵ دیافراگم را توضیح دهد.
- ۱۹-۶ مواد اسپرم کش را توضیح دهد.
- ۱۹-۷ حلقه های واژینال را توضیح دهد.
- ۱۹-۸ داروهای ضد بارداری هورمونی را توضیح دهد.
- ۱۹-۹ داروهای ضد بارداری هورمونی ترکیبی را توضیح دهد.
- ۱۹-۱۰ قرص های ضد بارداری حاوی پروژسترون را شرح دهد.
- ۱۹-۱۱ کپسول های کاشتتی زیر پوست را شرح دهد.

جلسه هجدهم:

هدف کلی: آشنایی با روش های پیشگیری از بارداری (این جلسه به صورت مجازی برقرار

می شود)

اهداف ویژه

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۲۰-۱ کپسول های کاشتتی زیر پوست را شرح دهد.
- ۲۰-۲ آمپول های تزریقی ضد بارداری را توضیح دهد.
- ۲۰-۳ عوارض آنها را بیان نماید.
- ۲۰-۴ نزدیکی منقطع را توضیح دهد.
- ۲۰-۵ جلوگیری از حاملگی با شیردهی را توضیح دهد.
- ۲۰-۶ روش ریتمیک را توضیح دهد.
- ۲۰-۷ روش دمای پایه بدن را توضیح دهد.
- ۲۰-۸ بستن لوله های فالوپ را شرح دهد.
- ۲۰-۹ وازکتومی را شرح دهد.
- ۲۰-۱۰ روشهای تایید شده پیشگیری از حاملگی از نظر اسلام را بیان نماید.

منابع

۱- پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان- ذوالفقاری، میترا- آخرین چاپ

2- Burroughs, A., & Leifer, G. (2001). Maternity Nursing: An Introductory Text. (8th ed.).

3- Lowdermilk, D.L., Perry, S.E., Bobak, I.M., (2002). Maternity and

women's Health Care. (7th ed.). St Louis: Mosby.

- 4- Simpson, K.R, & Creehan, p.A. (2001). Prenatal Nursing. (2th ed.). Philadelphia: Lippincott.

وسایل کمک آموزشی

وایت برد، اورهد، ویدئو پروژکتور

روش تدریس: سخنرانی- پرسش و پاسخ

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
۱۵ دقیقه اول	هر جلسه	۵%	کتبی: تشریحی	کوئیز
	۹۶/۱/۲۶	۳۰%	کتبی: تستی- تشریحی	آزمون میان ترم
	تاریخ تعیین شده از طرف آموزش	۶۰%	کتبی: تستی- تشریحی	آزمون پایان ترم
		۵%		حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان محترم انتظار می رود:

- ۱- حضور منظم و دقیق در جلسات درس داشته باشند.
- ۲- در بحث های گروهی و فعالیت های آموزشی شرکت نمایند.
- ۳- در هر جلسه آمادگی پاسخگویی به سوالات مباحث قبل را داشته باشند.
- ۴- از دیگر منابع و سایت های معتبر علمی استفاده نمایند.
- ۵- تلفن همراه خود را در کلاس درس خاموش نمایند.

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:
تاریخ ارسال :

نام و امضای مدیر گروه:
تاریخ ارسال:

نام و امضای مدرس:
تاریخ تحویل:

جدول زمانبندی درس بهداشت مادر و نوزاد (۲)

روز و ساعت جلسه :

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱	۹۵/۱۱/۱۶	آشنایی با کلیات پرستاری بهداشت مادران و نوزادان	
۲	۹۵/۱۱/۲۳	آشنایی با کلیات پرستاری بهداشت مادران و نوزادان	لیدا منتی
۳	۹۵/۱۱/۳۰	آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زنان	لیدا منتی
۴	۹۵/۱۲/۷	آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زنان	لیدا منتی
۵	۹۵/۱۲/۱۴	آشنایی با لقاح و رشد و تکامل جنینی	لیدا منتی
۶	۹۵/۱۲/۲۱	آشنایی با روش های تشخیص حاملگی	لیدا منتی
۷	۹۶/۱/۱۲	آشنایی با تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری	لیدا منتی
۸	۹۶/۱/۱۹	آشنایی با ناراحتی های جرئی و مراقبت های دوران بارداری	لیدا منتی
۹	۹۶/۱/۲۶	آشنایی با روش های بررسی سلامت جنین	لیدا منتی
۱۰	۹۶/۲/۲	آشنایی با روش های بررسی سلامت جنین	لیدا منتی
۱۱	۹۶/۲/۹	آشنایی با ژنتیک و مشاوره ژنتیکی- مجازی	لیدا منتی
۱۲	۹۶/۲/۱۶	آشنایی با ژنتیک و مشاوره ژنتیکی- مجازی	لیدا منتی
۱۳	۹۶/۲/۲۳	آشنایی با زایمان طبیعی	لیدا منتی

لیدا منتی	آشنایی با زایمان طبیعی	۹۶/۲/۳۰	۱۴
لیدا منتی	آشنایی با روش های مختلف کاهش درد	۹۶/۳/۶	۱۵
لیدا منتی	آشنایی با دوره پس از زایمان	۹۶/۳/۱۳	۱۶
لیدا منتی	آشنایی با روش های پیشگیری از بارداری هورمونی- مجازی	۹۶/۱/۲۳	۱۷
لیدا منتی	آشنایی با روش های پیشگیری از بارداری هورمونی- مجازی	۹۶/۱/۳۰	۱۸